

Reactie op wetsvoorstel verbetering rechtspositie en rechtsbescherming mbo-student namens Curio, dienst student en onderwijs.

Het betreffende wetsvoorstel heeft betrekking op:

1. Afschaffing van de onderwijsovereenkomst;
2. In de Web worden de procedurevereisten t.a.v. schorsing en verwijdering opgenomen, inclusief meldplichten richting de Inspectie;
3. Er komt een onafhankelijk orgaan dat voldoende laagdrempelig is en dat studenten ondersteunt bij het indienen van een klacht, geschil of bezwaar;
4. Vervanging van de rechtsgang naar de burgerlijke rechter door de beroepsgang via het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (CBHO);
5. In de Web wordt de zorgplicht opgenomen die mbo-scholen hebben o.g.v. de wetgeving over gelijke behandeling om studenten met handicap of chronische ziekte ondersteuning te bieden;
6. Verbetering van de informatievoorziening over de rechten en plichten van mbo-studenten;
7. Introductie van een rapportageplicht t.b.v. het wegnemen van onduidelijkheid over de mogelijkheden tot informatiedeling met ouders van minderjarige studenten;

Ad 1)

Het afschaffen van de onderwijsovereenkomst vinden wij op zichzelf bezien een goed voorstel. Wij vragen ons echter af of dit inderdaad leidt tot administratieve lastenverlichting. Enerzijds omdat het wetsvoorstel ook weer nieuwe administratieve lasten met zich meebrengt (bijv. de meldplicht t.a.v. schorsing en verwijdering). Anderzijds omdat er mogelijk toch situaties zijn/blijven waarin afspraken schriftelijk moeten worden overeengekomen omdat bijvoorbeeld afgeweken wordt van de reguliere weg zoals opgenomen in een OER (bijv. voor studenten met een handicap of chronische ziekte). Daarnaast is in het voorstel niet helder uitgewerkt hoe dit zich verhoudt tot de positie van de onderwijsovereenkomst in het bekostigingsproces. Mogelijk ontstaan hier weer nieuwe administratieve lasten.

Ad 2)

Wij vinden het opnemen van procedurevereisten t.a.v. schorsing en verwijdering in de Web niet noodzakelijk. Wij zien de mogelijkheden om toe te werken naar uniforme afspraken binnen het MBO over hoe de procedures dienen te worden toegepast. Het is echter de vraag of je hiermee de studenten positie daadwerkelijk versterkt. Uiteraard dient de instelling kenbaar te maken hoe de schorsing- en verwijderingsprocedures worden vormgegeven. Dat kan in een studentenstatuut worden opgenomen waarop de studentenraad overigens ook instemmingsrecht heeft. Binnen Curio kennen we een eigen procedure van bezwaar tegen voorgenomen besluiten tot verwijdering waarbij een onafhankelijke commissie het voorgenomen besluit van een directeur toetst en betrokkenen hoort. Dat werkt goed. Een wettelijke verankering belemmert het maken van eigen keuzes door een onderwijsinstelling.

Hoewel procedurevereisten t.a.v. schorsing en verwijdering in het VO wel gebruikelijk zijn, rechtvaardigt de MBO doelgroep een andere aanpak. Het gaat hier om (jong)volwassenen die worden opgeleid voor een beroep. De ouders staan in het beroepsonderwijs meer op afstand. Van de student wordt meer en meer een zelfstandige houding verwacht. Daar past een meldplicht richting Inspectie niet bij.

Ad 3)

Het in het leven roepen van een onafhankelijk orgaan voor laagdrempelige afhandeling van klachten, geschillen en bezwaren achten wij niet noodzakelijk. Het sinds augustus 2017 in de Web ingevoegde klachtrecht in het mbo (artikel 7.4.8a Web) voorziet reeds afdoende in het borgen van een behoorlijke klachtafhandeling. Dat is de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Middels genoemde wetswijziging is ook de onafhankelijke klachtencommissie ingesteld. Veel onderwijsinstellingen kennen al een laagdrempelige ingang, bv door het beschikbaar stellen van een online klachtenformulier.

Daarnaast vinden wij de opname van dit onderdeel (toegankelijke faciliteit) in het bestuursreglement niet logisch. Het bestuursreglement regelt voornamelijk hoe de bevoegdheden binnen de organisatie zijn belegd (verdeling en overdracht van taken en bevoegdheden in de organisatie).

Overigens achten wij een goede ontsluiting van informatie m.b.t. afhandeling van klachten, bezwaar en beroep (wie kan in welk geval waar terecht en binnen welke termijn), voor studenten van groot belang. Middels de huidige wet (artikel 7.4.8a lid 1 Web) is het bevoegd gezag daar reeds verantwoordelijk voor.

Ad 4)

Wij zien de extra beroepsgang naar CBHO niet als een vooruitgang voor de student, ondanks de lagere griffiekosten. De student moet hier voor naar Den Haag. Een burgerlijke rechter zal zich veelal – gezien het feit dat mbo-studenten vaak in hun eigen regio naar school gaan en werken of stage lopen – in de buurt van de woonplaats van de student bevinden.

Daarnaast zetten wij vraagtekens bij het wetsvoorstel om het CBHO ook als beroepsinstantie aan te wijzen na een procedure bij de commissie van beroep examens. Een student heeft dan in feite de mogelijkheid om twee keer in beroep te gaan. Dat lijkt ons overbodig en ook niet goed voor het functioneren van het commissie van beroep van examens.

Ad 5)

Wij vinden het opnemen van de betreffende bepalingen in de Web logisch, omdat dit analoog is aan andere onderwijssectoren. Niettemin zien wij enkele aandachtspunten:

- Scholen worden straks verplicht om schriftelijke afspraken te maken met de student over de ondersteuning die de school gaat bieden. Komt hiermee toch weer een soort onderwijsvereenkomst terug?
- Scholen moeten een keer per jaar evalueren. Dat levert mogelijk extra werk op.
- De Onderwijsinspectie krijgt een rol: wat betekent dit voor de verantwoording en de administratieve handelingen die dit met zich mee brengt.
- Een aantal zaken zijn ook al geregeld in de wet Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, mogelijk zorgt dit voor meer onduidelijkheid.

Ad 6)

Wij kunnen ons vinden in het uitgangspunt achter het opnemen van de rechten en plichten van studenten “op één plek” in het studentenstatuut. Daar kan dan ook overal naar verwezen worden (introductieweek, website, studentenportaal etc.).

Ad 7)

Wij zijn van mening dat een rapportageplicht kan bijdragen aan het wegnemen van onduidelijkheid over de mogelijkheden tot informatiedeling met ouders van minderjarige studenten. Hiermee komt er een heldere grondslag op basis waarvan de instelling ouders kan betrekken bij de studievoortgang (ook BSA) en informatiedeling. Wij hebben wel zorgen over de uitvoerbaarheid van deze rapportageplicht, bijvoorbeeld m.b.t. het actueel houden van gegevens van ouders van minderjarige studenten.